

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI - PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBET ARIIS DISPUTATIONIBUS
mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-tertio mensis
Novembris, anno Domini M. DCC. LII.

M. LUDOVICO - PETRO - FELICE - RENATO
LE THIEULLIER, Regis Consiliario & in majori Con-
silio Medico ordinario, Doctore Medico, Præside.

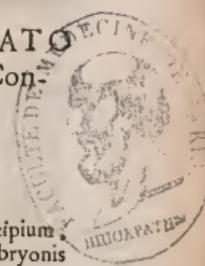
An Nutritio Secretionum opus?

I.

NSCI, vivere, mori, lex una, fatum idem. Qui vita principium idem & mortis rudimentum motus. Eo prima evolvuntur Embryonis efformandi fundamenta; præparantur applicanda crescentis elementa; attrita etiam eodem exhalant partium moleculæ; reparantur dein & ipso. Sic vita, consumptio. sanitas, morbus, causa similis effectus impares. Ut autem diu corpus subsistat opus est ut tantum & tale in humoribus solidisque perpetuo restituatur, (a) quantum & quale per motus varios sunt perditum. Illud verò nutritione peragitur, quam continuatam meritò dixeris generationem; (b) iis enim nutriuntur, & augmentur, quibus constant corpora, particulis. Et ait Galenus, unumquodque à ipsa substantiâ, quâ primum genitum est, ali etiam perpetuo consuevit. Nutritionem quidem inter perfectas nullo modo reposueris & economiae functiones, priorum quippe requirit perfectissimam functionem. Amisi etenim humores quoad materiam, ex cibo, potu, aere reficiuntur; quoad verò dotes re-

A

(a) Bochus, in ist. de Nutr. n. 4.
(b) G. de Berger, de nat. hum. de nutritio.

quisitas; non nisi antecedente, digestionis, κυλοποιησεσ, & multiplicis secretionum ordinis operatione, refaciuntur. Ex his consecuta venit partium *συνοιωσις*; quæ simplex nequaquam, (c) earum enim non una crasis: imò singularum specificæ, seu propriæ affectiones. Quapropter nec eadem nutritio unicuique valet sufficere. Quamvis igitur fons sit unus qui diversas, pro diversâ deperditorum indole, suppeditet materias, requiritur ut varia sint, quæ varium fecernant & applicent genus nutrimenti, collatoria: quibus genuinum cuique pabulum tribuatur, par deperditis concedatur exhaustæ parti refectio. hujus materies proxima serum blandum, tenax, plasticum, subtilissimum, substantiæ corporis analogum. Cui præparando, juvantibus liquorum in capillaribus morâ, cordis contractione, arteriarum elatere, reciproco thoracis motu, partium denique tono, infervire videntur omnes, quæ peraguntur in humano corpore secretiones. Nam eas inter, alia quidquid alimentorum conversionem adjuvare vallet, subministrant fideliter: alia præparatam alibilis succi materiem prudenter segregant, ipsiusque vehiculum; dum plures noxiū omnia vel superfluum, felici potentiarum concursu, foras fatagunt eliminare.

I I.

CORPUS humanum mirabili artificio constructum, in minimo sui puncto, diversæ diametri vas esse constat; adeo ut congeries quædam aggregatarum arteriarum, & ex iis egredientium venarum, pororum, ac ductuum, in variam figuram, breviusque spatium ordine stupendo coactorum, ipsum esse videatur. Per lambentibus hoc fluidis, naturâ crassitie, motu dissimilibus irroratur perpetuò. Hinc secretionum causa, materies. Organum autem secretorium illud dixeris, quod dispositione mechanicâ commixtas in alveo communi liquidorum moleculas, plures sæpius inde colligendas disgregat; undè novus exurgit humor, à fonte è quo eductus fuit crassi maxime distinguendus. peculiari huic officio dicatas unicè glandulas afferuit Peyerus. Plures & alia de illarum usu & fabrica floruerunt sententiae. Malpighius glandulam tanquam folliculum arteriam inter & venam medium intuetur, cui tertius alter inhæret ductus, secretorium vocat, proprium parti liquorem à sanguine amandaturus. Ruischius verò subtili suâ injectione arte, ad illarum examen accinctus, unicam eas vasorum aggeriem haberi posse contendit. Ulterior & Malpighio ascripta elucet opinio, infundibulum, seu incerniculum glandulis concedit, membranæ expansione efformatum: cuius in superficie, plurima repunt plexu mirabili, tūm sanguinea tūm lymphatica ordinis diversi vasa. Alia massam humorum deferunt ad organum, & sunt arterioſa: alia peculiare exsipient, & secretoria: residuum alia tandem circulationi restituant, & venosa sunt generis cujuscumque vascula. At inde necessarium ne putes ad secretionem quamlibet incerniculum, imò glandulam? Non æqualis ubique hujuscem apparatus utilitas; ut patet ex corticali cerebri substantiâ & hepatis, in quibus factâ diligentiori exquissitione; nihil aliud præter vasa, quod glandularum, vel acinorum mereatur nomen, reperias. (d) Non igitur diversa secretionum ratio, à fluidi secernendi relatione ad figuram fecernentium vasorum, neque à fermentis, neque ab analogiâ desumenda; at potius à variâ diametrorum capacitate, & fluidi crassitie expromatur.

I I I.

VARIA si spectentur, quas successivè subeunt alimenta, mutationes, antequam indolem parti cuilibet perfectè analogam redoleant, intercedentibus tantum eas segregationibus absolvi (e) patebit invictissimè. Hinc à providâ naturæ sedulitate, pro diversitate humorum, varij structorum vasorum distinctio. Hinc & aptissima organorum appositiō, quæ primis nutrimenti subactionibus, *διάρρησις* perpetuâ, in definenter incumbunt. Namque primò gurgite multiplici, ex arterioso sanguine saliva erumpens, sale suo nitro salino (f) esculentorum partes potenter penetrando, pri-

(e) Santo-
rinus de na-
trit. Animal.
n. 7.

(d) Berger.
de secretion.
in genere.

(e) Barthol.
Castell. Lexic.
Medic. nutrit.
deſc.

(f) Berger.
Bagliv. de fa-
lax. natu. &
usu.

mam ipsis impertit animalis naturæ diathesim. Liquor dein hæc pinguior & lentior ab arteriâ œsophageâ paratus, assiduè stillans, ulteriùs miscetur iis, paratiorem efficit deglutiendis viam. Nunc vero excepta in cavo ventriculi ingesta, secundo membranæ criptulis plenæ spumosoque laticè diluta, fermentationem quamdam concipiunt, meatibus & fluidis adaptantur. Hinc ex cibis vegetabilibus & animalibus, resolvento, fit humor nostris sicut similis. (g) Intestinalis etiam tubus ex glandulosis emissariis glutinosum undique spargens rorem sibi demandatas eadem operâ partes adimpler, & vi fabricæ fecerit ipse, in quo sunt secretiones. Quin & bilis utriusque, saponaceæ, oleo, sale, spiritibusque turgentis operatione, succi etiam pancreatici, salivæ simillimi, ex ductu wirsungiani duodeno obliquè cum choledoco inserti finibus, erumpentis accessione, perfectior exurgit assimilatio, facilior per lactea fluidiori chylo introitus. Neque ad alium usum corriuant per glandulas mesaraicas, & conceptaculum commune Pecqueti innumera ferè, quæ infra diaphragma repunt vasa lymphatica, quæ ut ope lymphæ fit chylus dilutior, spiritus fœtus animalis ipsi miscantur in glandulis; quin & subtilissimus accedat ab his diversus humor. Abcissæ enim in partes binas glandulæ, si premantur, succum edunt à lymphâ planè distinguendum. Ad quid autem multiplex ille colatoriorum confusus? Nonne ut diverse mixtorum partes evolvantur? Rudis adhuc chylus exquisitoribus pateat secretionibus; tenuissimis feliciter distinguatur in alveolis? Adeo ut incepit à secretionibus opus, iisdem absolvendum natura commissile videatur,

(g) Boeth.
Instit. de acti;
Ventricul. in
ingesta.

I. V.

HI S concurrentibus inchoata nutrimenti materies interiora brevi subeat corporis penetralia necesse est: *quod enim jam coctum, quam citissimè distribui convenit.* (h) Quod quidem tendit maximè venarum lactearum constructio. Chylus namque in hiantia iplarum ostiola, impresso intestinorum motu, compulsus, per infinitos in mesenterio furculos, favente valvularum semiflunarium consortio, in ramos inde majores ita protruditur, ut totus ad sinum Pecqueti confluens, ab eo per ductum thoracicum, cor versus, per ostium semicirculare in subclaviam sinistram infundatur. Qui autem sanguini committit succum alibilem, idem & ab ipso perfectiore eundo, secludit secretionum apparatus. Quemadmodum enim intra tubum intestinalem, quidquid inest substantia laudabilis in lactearum radices exprimitur; ita & in arteriis successivè tenuioribus, per laterales canaliculos, accommodatum omne truditur & fecerit fluidum, ut extra cæterorum consortium, propriis se se munis promptissimum exhibeat. Sicut etiam ad intestina craustora dimanat omne quod facta secretione chyli superfluum idem & per venas, facta laticis profici secretionem ad communem massam residuum traducitur. Cui autem usui multiplices illæ inflexæ & plicata arteriarum productiones, ipsarum in venas & emissaria propagines, nisi ut à cohæsione vindicentur fluidorum moleculæ, ulteriorem sui divisionem ac proinde elaborationem patiantur? sanguinis etenim rubicundi unâ cum lymphâ ex corde versus peripheriam propulsi serola pars in adnatis lymphaticis excipitur. Hæc autem cæterarum secretionum parens, plurimam edit vario tractu sibolem. Vel enim illa, quod immisum in vas lymphaticum hydrarygum glandulæ substantiam in partes tenues divisam argenteo colore exornans abunde comprobatur, conglobatas transitu salutari pereptat, in quibus dat aliquid seclusum vel recipit, priusquam sit ad sanguinem cum chylo redux. Vel per contortas & collectas fertur arterias, quæ ex ambitu anteriore, poris suis in ductus secretorios communicantes, in proximas venarum radices replicantur. Horum autem divisionem, quæ oculorum aciem fugit, vix ingenio physico prosequi licet. Hoc vigente vasorum commercio, his divisionum gradibus, perficitur ros ille tenuissimus, verum nutrimentum; vehitur, apponitur, applicatur. Corpus vivit, nutritur, augescit. Verum hoc intermissio nexus, faticit brevi. Hujus eximium habeatur exemplum, ex natu-

(h) Gal. de
usu part. cap.
VIII.

4
rali in senibus vasorum coalitu; morbosā quandoque eorumdem obturazione à quibus
nascuntur *atropoſia*, marcor.

V.

QUÆ *Æ* nutritionis necessitatē ponunt perennes humani corporis excretiones; ultimum illæ tribuunt ipsis perfectionis gradum. His faculentæ, post nutritionem, humorum particulæ, longè extra circulationis ambitum expelluntur. Earum princeps & uberrima sanctoriana perspiratio. Non enim illâ tantum ipsis nutrienti vehiculum exhalat: sed & abrasi terræ, salium & olei ramuli sub formâ vaporum exspirant. Quæ nisi fiat, collectæ in vasis fordes, in ductibus impactæ, vires ferunt functionibus inimicas; fædantur liquores: nutritio nulla est, aut fit in omni parte pravissima. Idem & ut supervacaneis particulis liber & exsolutus sanguis utilem, nutritioni lympham, & ex eâ emergentes humores aptius distribuat, innumera distinguntur arteriarum emulgientia capillaria, in membranæos tubulos, & carunculas papillares desinentia, quibus lotum similibus onusstum ramentis per cribra renum sedicit. Duplici huic, aliæ ad scopum eundem concurrunt excretiones. Plurimus passim ipsarum ordo, par ubique earum utilitas. At hæc in secretiones omnino refundatur; nihil enim nisi secretum excrenitur. Ex his jure colligas secretionem, & nutritionis materiam eamdem. Nutritionem perpetuam esse secretionem; & vicissim. Hæc preparari perfici, applicari nutrientum, inquinilis expurgari particulis, & quidem immediatè, non diffittemur enim ipsas secretionum causas esse & nutritionis primarias: sed proxima est secretionum ad nutritionem operatio. Nil fecernitur quin redat aliud, vel fiat ipsummet corpori nutriendo aptius. Confirmat hoc explicatus functionis *uriiusque* mechanismus. Probat & unita secretionis cuiuscumque ad alendum potentia.

Ergo Nutritio Secretionum opus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus - Franciscus Bois-
tigny des Preaux.

M. Josephus - Maria - Franciscus
De la Sone, domus Regina Medicus
ordinarius, Censor Regius
& Regia scientiarum Academizæ socius.

M. Petrus Laionette.

M. Julianus Busson.

M. Ludovicus - Alexander Vieillard, Chirurgie gallico idioma-
te Professor designatus.

M. Petrus - Josephus Macquer, urinque Pharmacie Profes-
sor, Regia scientiarum Academizæ socius, & Censor Regius.

M. Petrus Bercher.

M. Ludovicus - Guillelmus La
Mennier, Consiliarius Medicus
Regis ordinarius in Nosocomio
Regio S. Germani in Layâ, Regiarumque Parisiensib, Lon-
dinensis ac Berolinensis Academizæ socius.

M. Josephus - Exuperius Berlin,
supremæ Valachia & Moldavia
Principis, dum viveret, Medicus
ordinarius & Regia scientiarum
Academiae socius.

Proponebat Parisis PETRUS - FRANCISCUS AFFORTY, Parisinus;
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1752,

ASEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1752.